

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

8. oktoober 2020*

Eelotsusetaotlus – Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala – Direktiiv 2008/115/EÜ – Ühised nõuded ja kord riigis ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel – Artikli 6 lõige 1 ja artikli 8 lõige 1 – Ebaseaduslik riigis viibimine – Riigisisised õigusnormid, mis näevad ebaseadusliku riigis viibimise eest karistuseks ette kas trahvi või väljasaatmise – 23. aprilli 2015. aasta kohtuotsuse Zaizoune (C-38/14, EU:C:2015:260) tagajärjed – Isiku suhtes soodsamad riigisisised õigusnormid – Direktiivide vahetu õigusmõju – Piirid

Kohtuasjas C-568/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Castilla-La Mancha autonoomse piirkonna kõrgeim kohus, Hispaania) 11. juuli 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 25. juulil 2019, menetluses

MO

versus

Subdelegación del Gobierno en Toledo,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: C. Toader koja presidendi ülesannetes, kohtunikud M. Safjan (ettekandja) ja N. Jääskinen,

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Hispaania valitsus, esindaja: L. Aguilera Ruiz,
- Euroopa Komisjon, esindajad: C. Cattabriga ja I. Galindo Martín,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT 2008, L 348, lk 98).
- 2 Taotlus on esitatud MO ja Subdelegación del Gobierno en Toledo (valitsuse alaline esindus Toledos, Hispaania) vahelises kohtuvaidluses seoses MO ebaseadusliku viibimisega Hispaania territooriumil.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2008/115 artiklis 1 „Sisu“ on sätestatud:
„Käesolevas direktiivis sätestatakse ühised nõuded ja kord, mida tuleb kohaldada liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel, kooskõlas ühenduse õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluvatele põhiõigustega ja rahvusvahelise õigusega, kaasa arvatud pagulaste kaitse ja inimõigustega seotud kohustustega.“
- 4 Direktiivi artiklis 3 on sätestatud:
„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:
[...]
4) „tagasisaatmisotsus“ – haldus- või kohtuotsus või -akt, millega sätestatakse, et kolmanda riigi kodaniku riigisviibimine on ebaseaduslik ja kehtestatakse või sätestatakse tagasipöördumiskohustus;
5) „väljasaatmine“ – tagasipöördumiskohustuse täitmine, eelkõige füüsiline transport liikmesriigist välja;
[...].“
- 5 Direktiivi artikli 4 „Soodsamad sätted“ lõigetes 2 ja 3 on sätestatud:
„2. Käesolev direktiiv ei piira ühegi sellise sätte kohaldamist, mis võib olla soodsam kolmanda riigi kodaniku suhtes ja mis on sätestatud ühenduse sisserände- ja varjupaigalases õigustikus.
3. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriigi õigust võtta vastu või säilitada sätteid, mis on soodsamad isikutele, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, tingimusel et sellised sätted on käesoleva direktiiviga kooskõlas.“
- 6 Direktiivi artiklis 6 „Tagasisaatmisotsus“ on sätestatud:
„1. Ilma et see piiraks lõigetes 2 kuni 5 sätestatud erandite kohaldamist, väljastavad liikmesriigid tagasisaatmisotsuse iga kolmanda riigi kodaniku kohta, kes viibib nende territooriumil ebaseaduslikult.

2. Liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult viibivad kolmanda riigi kodanikud, kellele on mõnes muus liikmesriigis väljastatud kehtiv elamisloa või muu riigisviibimise õigust andev luba, peavad viivitamatult minema kõnealuse liikmesriigi territooriumile. Kui asjaomane kolmanda riigi kodanik seda nõuet ei täida või kui kolmanda riigi kodaniku viivitamatut lahkumist nõutakse avaliku korra või riikliku julgeoleku huvides, kohaldatakse lõiget 1.

3. Liikmesriigid võivad loobuda tagasisaatmisotsuse väljastamisest nende territooriumil ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku suhtes, kui mõni teine liikmesriik võtab kõnealuse kolmanda riigi kodaniku tagasi käesoleva direktiivi jõustumise päeval kehtivate kahepoolsete lepingute või kokkulepete kohaselt. Sellisel juhul kohaldab asjaomase kolmanda riigi kodaniku tagasi võtnud liikmesriik lõiget 1.

4. Liikmesriigid võivad igal ajal otsustada väljastada nende territooriumil ebaseaduslikult viibivale kolmanda riigi kodanikule kaastundlikel, humanitaar- või muudel põhjustel sõltumatu elamisloa või muu loa riigis viibida. Sellisel juhul tagasisaatmisotsust ei väljastata. Kui tagasisaatmisotsus on juba väljastatud, siis see tunnistatakse kehtetuks või peatatakse elamisloa või mõne muu riigisviibimist lubava loa kehtivusajaks.

5. Kui seoses kolmanda riigi kodanikuga, kes viibib liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult, on pooleli elamisloa või muu riigisviibimist lubava loa uuendamise menetlus, kaalub kõnealune liikmesriik tagasisaatmisotsuse väljastamisest hoidumist, kuni pooleliolev menetlus on lõppenud, ilma et see piiraks lõike 6 kohaldamist.

[...]“.

7 Direktiivi 2008/115 artikli 7 „Vabatahtlik lahkumine“ lõigetes 1 ja 4 on sätestatud:

„1. Tagasisaatmisotsusega nähakse ette sobiv, seitsme kuni kolmekümne päeva pikkune tähtaeg vabatahtlikuks lahkumiseks, ilma et see piiraks lõigetes 2 ja 4 osutatud erandite tegemist. [...]

[...]

4. Liikmesriigid võivad jätta vabatahtliku lahkumise tähtaja määramata [...], kui esineb põgenemise oht või kui elamisloa taotlus on jäetud rahuldamata, kuna see osutus selgelt põhjendamatuks või pettusel põhinevaks, või kui asjaomane isik kujutab endast ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule või riigi julgeolekule.“

8 Direktiivi artikli 8 „Väljasaatmine“ lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagasisaatmisotsuse täitmiseks juhul, kui artikli 7 lõike 4 kohast tähtaega vabatahtlikuks lahkumiseks ei ole määratud või kui tagasispöördumiskohustust ei ole artikli 7 kohaselt vabatahtlikuks lahkumiseks määratud tähtaja jooksul täidetud.“

Hispaania õigus

9 11. jaanuari 2000. aasta konstitutsioonilise seaduse 4/2000 välismaalaste õiguste ja vabaduste kohta Hispaanias ning nende ühiskonda lõimumise kohta (Ley Orgánica 4/2000, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social) (BOE nr 10, 12.1.2000, lk 1139), mida on muudetud 11. detsembri 2009. aasta konstitutsioonilise seadusega 2/2009 (Ley Orgánica 2/2009) (BOE nr 299, 12.12.2009, lk 104 986) (edaspidi „välismaalaste seadus“), artikli 53 lõike 1 punktis a on „raske“ rikkumine määratletud kui „asjaolu, et isik viibib Hispaania territooriumil ebaseaduslikult, kuna tema elamisloa ei ole pikendatud või talle ei ole väljastatud elamisloa või kui nende kehtivusaeg on lõppenud üle kolme kuu tagasi, ilma et huvitatud isik oleks taotlenud nende uuendamist õigusaktides ette nähtud tähtaja jooksul“.

10 Välismaalaste seaduse artikli 55 lõike 1 punkti b kohaselt karistatakse raske rikkumise eest trahviga summas 501–10 000 eurot.

11 Selle seaduse artiklis 57 on sätestatud:

„1. Kui rikkujaks on välismaalane ja toime on pandud rikkumine, mis on kvalifitseeritav väga raskeks või raskeks rikkumiseks käesoleva konstitutsioonilise seaduse artikli 53 lõike 1 punktide a, b, c, d ja f tähenduses, võib proportsionaalsuse põhimõtet järgides asendada rahatrahvi isiku väljasaatmisega Hispaania territooriumilt vastava haldusmenetluse tulemusel tehtud põhjendatud otsusega, milles hinnatakse rikkumise koosseisu tunnuseid.

[...]

3. Mingil juhul ei tohi kohaldada koos riigist väljasaatmist ja rahatrahvi.

[...]“.

12 Nimetatud seaduse artikli 63, mis käsitleb „prioriteetsset menetlust“, lõikes 7 on sätestatud:

„Käesolevas artiklis ette nähtud juhtudel pööratakse väljasaatmiskorraldus täitmisele viivitamatult.“

13 Seaduse artikli 63*bis* lõikes 2 on sätestatud:

„Tavamenetluse lõppedes tehtavas väljasaatmismeetme võtmise otsuses antakse vabatahtliku lahkumise tähtaeg, mille jooksul peab isik riigi territooriumilt lahkuma. See tähtaeg, mille kestus võib olla seitsmest kolmekümne päevani, hakkab kulgema alates nimetatud otsuse teatavakstegemisest. Väljasaatmiskorralduses määratud vabatahtliku lahkumise tähtaega võib pikendada mõistliku pikkusega ajavahemiku võrra, võttes arvesse iga konkreetse juhtumi asjaolusid, nagu riigis viibimise kestus, koolis käivad ülalpeetavad lapsed ning muude perekonna- ja sotsiaalsete sidemete olemasolu.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

14 Comisaría de Talavera de la Reina (Talavera de la Reina politseiprefektuur, Hispaania) otsustas 14. jaanuaril 2017 alustada Colombia kodaniku MO suhtes välismaalaste seaduse artikli 53 lõike 1 punkti a väidetava rikkumise tõttu prioriteetsset väljasaatmismenetlust.

15 Selles menetluses väitis MO, et ta sisenes Hispaaniasse 2009. aastal 17-aastasena viisa ja elamisloa alusel, mis olid väljastatud selleks, et ta saaks taasühineda perekonnaga, st oma emaga. Ta esitas kuni 24. detsembrini 2018 kehtiva passi, kuni 2013. aastani kehtinud elamisloa ja Talavera de la Reina haldusüksuse registreerimistunnistuse 2015. aastal tehtud sissekirjutuse kohta. MO kinnitas, et ta on Hispaanias viibimise ajal sageli töötanud, ning esitas mitu töölepingut, tööraamatu ja pangatõendi. Ta kinnitas, et tema kohta pole karistusregistri kandeid ja et tal on püsielukoht Talavera de la Reinas. MO esitas ka muid dokumente, sealhulgas munitsipaalraamatukogu lugejakaardi, ravikindlustuskaardi ning tõendid läbitud kursuste ja koolituste kohta.

16 Subdelegado del Gobierno en Toledo (valitsuse esindaja Toledos, Hispaania) (edaspidi „valitsuse esindaja“) tegi MO suhtes 3. veebruaril 2017 välismaalaste seaduse artikli 53 lõike 1 punkti a alusel väljasaatmisotsuse, millega kaasnes viieaastane Hispaania territooriumile sisenemise keeld. Seejuures tugines valitsuse esindaja Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) kohtupraktikale, mis lubab väljasaatmist juhul, kui lisaks ebaseaduslikule riigisviibimisele on asjaomase isiku käitumises negatiivseid aspekte. Põhikohtuasjas olid need aspektid seotud asjaoluga, et isik ei tõendanud Hispaaniasse piiripunkti kaudu sisenemist, ei avaldanud selles liikmesriigis viibimise kestust ning tal

puudusid isikut tõendavad dokumendid. Lisaks tõdes valitsuse esindaja, et MO väljasaatmine ei tooks kaasa perekondlike sidemete lõhkumist, kuna ta ei ole tõendanud perekondlikke sidemeid Hispaanias seaduslikult elavate otsejoones ülenejate või alanejate sugulastega.

- 17 MO esitas valitsuse esindaja väljasaatmisotsuse peale Juzgado de lo Contencioso-Administrativo de Toledole (Toledo halduskohus, Hispaania) kaebuse, mille see kohus jättis rahuldamata.
- 18 Selle kohtuotsuse peale esitas MO apellatsioonkaebuse Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Manchale (Castilla-La Mancha autonoomse piirkonna kõrgeim kohus, Hispaania).
- 19 Nimetatud kohus täpsustab, et riigisiseste õigusnormide muutmisel konstitutsioonilise seadusega 2/2009 kasutas Hispaania seadusandja käesoleva kohtuotsuse punktis 16 mainitud tõlgendust, mille Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) neile õigusnormidele oli andnud.
- 20 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et valitsuse esindaja eksis, kui ta tuvastas MO käitumises negatiivse aspekti. Menetluse käigus esitas MO kehtiva passi, viisa Hispaania territooriumile sisenemiseks ja kuni 2013. aastani kehtinud elamisloa. Lisaks on MO lõimunud Hispaanias nii sotsiaalses kui ka perekondlikus plaanis.
- 21 MO käitumise kohta märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et talle hindamiseks esitatud toimikus ei ole kirjeldatud ühtegi negatiivset aspekti peale selle, et asjaomane isik viibis Hispaanias ebaseaduslikult.
- 22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib, millised järeldused tuleb selles olukorras teha 23. aprilli 2015. aasta kohtuotsusest Zaizoune (C-38/14, EU:C:2015:260) MO olukorra hindamiseks. Nimelt otsustas Euroopa Kohus selles kohtuotsuses, et direktiivi 2008/115 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis sätestavad, et kolmanda riigi kodaniku ebaseadusliku viibimise eest liikmesriigi territooriumil on karistuseks vastavalt asjaoludele kas rahatrahv või väljasaatmine, kusjuures need kaks meetet on vastastikku teineteist välistavad.
- 23 Käesolevas kohtuasjas reguleerivad MO olukorda samad riigisisised õigusnormid nagu need, mida kohaldati kohtuasjas, milles tehti nimetatud Euroopa Kohtu otsus. Lisaks andis Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) enne nimetatud kohtuotsuse kuulutamist tõlgenduse, mille kohaselt võib Hispaanias ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku Hispaania territooriumilt väljasaatmise määrata üksnes juhul, kui esineb raskendavaid asjaolusid.
- 24 Pärast 23. aprilli 2015. aasta kohtuotsuse Zaizoune (C-38/14, EU:C:2015:260) kuulutamist otsustas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) muu hulgas 30. mai 2019. aasta kohtuotsuses, et Hispaania haldus- ja õigusasutustel on õigus keelduda välismaalaste seaduse nende sätete kohaldamisest, mis näevad ette trahvikaristuse esimese ja nõuavad väljasaatmismeeetme sõnaselget põhjendamist raskendavate asjaolude esinemisega. Seega kohaldas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) direktiivi 2008/115 vahetult ja asjaomase isiku kahjuks, raskendades tema karistusõiguslikku vastutust. Hispaania kohtud on pärast 23. aprilli 2015. aasta kohtuotsust Zaizoune (C-38/14, EU:C:2015:260) kohustatud seda direktiivi vahetult kohaldama, isegi kui seda tuleks kohaldada asjaomaste isikute kahjuks.
- 25 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, kas põhikohtuasjas saab vahetult tugineda direktiivi 2008/115 sätetele, et määrata MO väljasaatmine, ehkki puuduvad raskendavad asjaolud, mis lisanduksid isiku ebaseaduslikule viibimisele Hispaania territooriumil. Sellega seoses tuletab eelotsusetaotluse esitanud kohus meelde Euroopa Kohtu praktikat, mis välistab võimaluse kohaldada direktiivi sätteid vahetult eraõigusliku isiku suhtes, eelkõige 26. veebruari 1986. aasta kohtuotsust Marshall (152/84, EU:C:1986:84) ja 11. juuni 1987. aasta kohtuotsust X (14/86, EU:C:1987:275). Lisaks viitab see kohus 5. detsembri 2017. aasta kohtuotsusele M.A.S. ja M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936), mis seab piirid direktiivide kooskõlalise tõlgendamise kohustusele, lähtudes põhimõttest, et süüteod ja karistused peavad olema sätestatud seaduses.

- 26 Neil asjaoludel otsustas Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Castilla-La Mancha autonoomse piirkonna kõrgeim kohus; Hispaania) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga direktiivide vahetu õigusmõju piiride kohta on kooskõlas nimetatud kohtu 23. aprilli 2015. aasta kohtuotsuse Zaizoune (C-38/14, EU:C:2015:260) tõlgendamine nii, et Hispaania ametiasutused ja kohtud võivad kohaldada direktiivi 2008/115 vahetult, kolmanda riigi kodaniku kahjuks, jättes riigisisised, karistusi käsitlevad soodsamad õigusnormid arvesse võtmata ja kohaldamata, raskendades seeläbi selle isiku karistusmäära ja võimalik, et eirates põhimõtet, et karistused rajanevad seadusel, ning kas Hispaania õigusnormide direktiivile mittevastavus ei tule lahendada mitte [direktiivi 2008/115 vahetu kohaldamise] teel, vaid õigusreformiga või liidu õiguses selleks ette nähtud vahendite abil, et kohustada riiki direktiive nõuetekohaselt üle võtma?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 27 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma küsimusega sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2008/115 tuleb tõlgendada nii, et kui riigisiseste õigusnormide kohaselt tuleb kolmanda riigi kodaniku ebaseadusliku viibimise eest liikmesriigi territooriumil määrata trahv või väljasaatmine ning viimati nimetatud meetme võib võtta üksnes juhul, kui lisaks ebaseaduslikule riigis viibimisele esinevad seda kodanikku puudutavad raskendavad asjaolud, siis võib liikmesriigi pädev asutus tugineda tagasisaatmisotsuse tegemiseks ja täitmiseks vahetult selle direktiivi sätetele ka siis, kui raskendavad asjaolud puuduvad.
- 28 Kõigepealt olgu märgitud, et – nagu nähtub eelotsusetaotlusest – kõnealuste riigisiseste õigusnormidega, mis on kohaldatavad alates konstitutsioonilist seadust 4/2000 muutnud konstitutsioonilise seaduse 2/2009 vastuvõtmisest, on kinnitatud Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) valitud lahendus, mida on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktis 23.
- 29 Neid riigisiseseid õigusnorme käsitleti 23. aprilli 2015. aasta kohtuotsuses Zaizoune (C-38/14, EU:C:2015:260). Nagu nähtub selle kohtuotsuse punktides 31 ja 32, on direktiivi 2008/115 artikli 6 lõikes 1 kõigepealt esimese võimalusena sätestatud, et liikmesriigid on kohustatud tegema tagasisaatmisotsuse kõikide kolmanda riigi kodanike kohta, kes viibivad nende territooriumil ebaseaduslikult. Kui viibimise ebaseaduslikkus on tuvastatud, peavad liikmesriigi pädevad asutused tegema selle artikli kohaselt tagasisaatmisotsuse, välja arvatud sama artikli lõigetes 2–5 sätestatud erandite puhul.
- 30 Euroopa Kohus leidis, et asjaomased Hispaania õigusnormid, mis sätestavad, et kolmanda riigi kodaniku ebaseadusliku viibimise eest Hispaania territooriumil on karistuseks vastavalt asjaoludele kas rahatrahv või väljasaatmine, kusjuures need kaks meedet on vastastikku teineteist välistavad, võivad takistada direktiiviga 2008/115 kehtestatud ühiste nõuete ja korra kohaldamist ning põhjustada tagasisaatmise viibimist, kahandades direktiivi soovivat toimet (vt selle kohta 23. aprilli 2015. aasta kohtuotsus Zaizoune, C-38/14, EU:C:2015:260, punkt 40).
- 31 Seetõttu otsustas Euroopa Kohus, et direktiivi 2008/115, eelkõige selle artikli 6 lõiget 1 ja artikli 8 lõiget 1 koostoimes artikli 4 lõigetega 2 ja 3 tuleb tõlgendada nii, et niisugused õigusnormid on nendega vastuolus (23. aprilli 2015. aasta kohtuotsus Zaizoune, C-38/14, EU:C:2015:260, punkt 41).
- 32 Nagu nähtub eelotsusetaotlusest, otsustas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) pärast Euroopa Kohtu selle otsuse kuulutamist, et Hispaania haldus- ja õigusasutustel on õigus keelduda kohaldamast riigisiseseid õigusnorme, mis ei ole direktiiviga 2008/115 kooskõlas, ja tugineda vahetult sellele direktiivile, et määrata väljasaatmismeede ebaseadusliku viibimise eest Hispaania territooriumil, isegi kui puuduvad muud raskendavad asjaolud.

- 33 Seoses sellega tuleb meeles pidada, et liikmesriigi kohtud peavad riigisisese õiguse kohaldamisel seda õigust tõlgendama võimalikult suures ulatuses asjaomase direktiivi sõnastust ja eesmärki arvestades, et saavutada direktiiviga silmas peetud tulemus (19. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Sánchez Ruiz jt, C-103/18 ja C-429/18, EU:C:2020:219, punkt 121).
- 34 Käesoleval juhul tundub, et eelotsusetaotluse esitanud kohus, kelle ülesanne on kindlaks teha, kas tal on võimalik põhikohtuasjas kõne all olevaid riigisiseseid õigusnorme tõlgendada kooskõlas liidu õigusega, välistab selle võimaluse. Ta leiab, et sellises olukorras tekib küsimus, kas seda direktiivi võib vahetult kohaldada asjaomase isiku kahjuks.
- 35 Seoses sellega olgu märgitud, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei saa direktiiv iseenesest tekitada eraõiguslikule isikule kohustusi ning liikmesriik ei saa direktiivi sättele kui sellisele eraõigusliku isiku vastu tugineda (vt selle kohta 26. veebruari 1986. aasta kohtuotsus Marshall, 152/84, EU:C:1986:84, punkt 48, ja 12. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Portgás, C-425/12, EU:C:2013:829, punkt 22).
- 36 Kuna põhikohtuasjas MO suhtes kohaldatavad riigisisemed õigusnormid näevad ette, et Hispaania territooriumil viibiva kolmanda riigi kodaniku väljasaatmist nende õigusnormide tähenduses võib määrata üksnes seda kodanikku puudutavate raskendavate asjaolude esinemise korral, mis lisanduvad tema ebaseaduslikule riigis viibimisele, ning kui neid õigusnorme ei saa tõlgendada kooskõlas direktiiviga 2008/115 – mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus –, siis ei saa liikmesriik tugineda sellele direktiivile, et teha MO suhtes direktiivi tähenduses tagasisaatmisotsus ja seda täita ka siis, kui raskendavad asjaolud puuduvad.
- 37 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2008/115 tuleb tõlgendada nii, et kui riigisiseste õigusnormide kohaselt tuleb kolmanda riigi kodaniku ebaseadusliku viibimise eest liikmesriigi territooriumil määrata kas trahv või väljasaatmine ning viimati nimetatud meetme võib võtta üksnes juhul, kui lisaks ebaseaduslikule riigis viibimisele esinevad seda kodanikku puudutavad raskendavad asjaolud, siis ei või liikmesriigi pädev asutus tugineda tagasisaatmisotsuse tegemiseks ja täitmiseks vahetult selle direktiivi sätetele ka siis, kui raskendavad asjaolud puuduvad.

Kohtukulud

- 38 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel tuleb tõlgendada nii, et kui riigisiseste õigusnormide kohaselt tuleb kolmanda riigi kodaniku ebaseadusliku viibimise eest liikmesriigi territooriumil määrata kas trahv või väljasaatmine ning viimati nimetatud meetme võib võtta üksnes juhul, kui lisaks ebaseaduslikule riigis viibimisele esinevad seda kodanikku puudutavad raskendavad asjaolud, siis ei või liikmesriigi pädev asutus tugineda tagasisaatmisotsuse tegemiseks ja täitmiseks vahetult selle direktiivi sätetele ka siis, kui raskendavad asjaolud puuduvad.

Allkirjad